

Capitolul 16

Sfârșitul activității publice a apostolului, în măsura în care Scriptura ne relatează despre aceasta, este impresionant. În mai multe privințe sfârșitul lucrării sale se aseamănă cu sfârșitul marelui său Domn și Stăpân. Ca și El, Pavel a fost dat de către iudei în mâinile păgânilor. Părăsit de toți, și el a mers singur pe drumul său. Cu toate eforturile neîntrerupte ziua și noaptea, lucrarea oferea tot mai multe motive de îngrijorare și dușmanul părea să triumfe. Dumnezeu însă a împlinit toate hotărârile Sale de har: Pavel a fost un martor pentru iudei și pentru păgâni; marele sfat din Ierusalim, preoții și poporul, cărturarii și împăratul, da, chiar și cezarul de la Roma, trebuiau să audă vocea puternică a adevărului. Dar martorul însuși era pe punctul de a dispărea de pe scena publică a activității sale. În răsărit nu mai era loc pentru el, în vest trebuia să călătorească numai ca întemnițat. Așa sunt căile Dumnezeului nostru. Ochiul ager al vulturului nu le descopere, dar înțelepciunea le recunoaște și credința le admiră.

Cu toate că până atunci Pavel nu a văzut Roma, erau totuși mulți credincioși acolo, pe care el îi cunoștea și erau scumpi pentru inima lui. Salutări adresate lor umplu prima jumătate a capitolului 16. Este demn de admirat cum neobositul lucrător activ își amintește de orice lucrare de dragoste făcută lui sau care a avut loc în lucrarea Domnului, și are pentru fiecare frate sau soră o caracterizare specială și o recunoaștere, care face bine persoanelor respective și le slujea de încurajare. Ce frumoasă este legătura dragostei, care cuprinde inimile tuturor celor care iubesc pe Isus și sunt în lucrarea Lui! Dragostea nu cunoaște egoismul, nu cunoaște invidia: toți constituie un întreg și tind spre aceleași țeluri, recunoscând cu plăcere tot ce este bun și plăcut în ceilalți.

Printre cei salutați au fost cu siguranță din aceia pe care Dumnezeu i-a folosit să ducă Evanghelia prețioasă a harului în marea metropolă; probabil iudeii care călătoreau încoace și în colo, care prin afacerile lor, sau din alte cauze, au ajuns la Roma, sau chiar din aceia care locuiau acolo și în călătoriile lor spre Grecia sau în Palestina au făcut cunoștință cu adevărul. Mereu ni se aduce aminte prin Duhul lui Dumnezeu că în înființarea mărturiei în Roma nu se descopere nici o urmă de activitate apostolică – cu siguranță un lucru deosebit de important cu privire la evoluția viitoare a lucrurilor de acolo.

Prima persoană, pe care Pavel o numește, este o soră, o slujitoare, o diaconiță a Adunării din Chencrea, unul din cele trei porturi din Corint, și cunoscut din Faptele Apostolilor 18,18. Această soră, cu numele Fivi, a îndeplinit evident o lucrare deosebită printre sfinții din Chencrea. Nu ni se spune mai îndeaproape în ce a constat această lucrare; dar din alte locuri știm că surorile, în mod deosebit cele în vârstă, se osteneau mult în lucrările de dragoste, în îngrijirea bolnavilor și alte lucrări de ajutorare în împrejurările vieții zilnice. Și despre Fivi auzim că a fost de ajutor (sau o îngrijitoare), printre alții și apostolului. Sunt pretutindeni și în toate timpurile lucrări și slujbe de ajutorare, care pot fi făcute de surori mult mai corespunzător și mai bine decât le pot face frații. Așa a fost Fivi o soră activă în felul acesta și recunoscută ca atare de Adunarea din Chencrea – în adevăratul sens al cuvântului ceea ce astăzi se numește „asistentă (sau soră medicală)“. Nu știm ce a determinat-o să meargă la Roma, dar apostolul roagă »s-o primiți bine în Domnul, într-un chip vrednic de sfinți, și s-o ajutați în orice ar avea trebuință de voi« (versetul 2).

În versetele următoare întâlnim două nume cunoscute: »Salutați-o pe Priscila și pe Acuila, tovarășii mei de lucru în Hristos Isus, care și-au pus capul în joc, ca să-mi scape viața. Le mulțumesc nu numai eu, dar și toate Bisericile ieșite dintre neamuri.« Pavel a întâlnit pe acești soți temători de Dumnezeu prima dată în Corint, și deoarece ei aveau aceeași meserie ca și el (facerea corturilor), el a primit o locuință în casa lor și a lucrat împreună cu ei. Mai târziu aflăm despre ei, că ei au primit pe Apolo în casa lor și i-au prezentat mai amănunțit Calea lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 18,2 și 26). În 1 Corinteni 16,19 îi găsim în Efes. (Compară cu 2 Timotei 4,19). Ei lucrau deci nu numai în aceeași meserie ca și Pavel, ci erau și »tovarășii de lucru în Hristos Isus« ai apostolului, care pentru viața lui și-au pus capul în joc și în felul acesta ei și-au câștigat nu numai mulțumire din partea lui, ci și din partea tuturor Bisericilor dintre națiuni, căci el era apostolul națiunilor. Să observăm că numele sorei stă înainte, ca și în Faptele Apostolilor 18,18 și 2 Timotei 4,19. Din aceasta putem deduce că Prisca sau Priscila a îngrijit în mod deosebit de Pavel și s-a expus unor pericole mari din cauza lui. În Faptele Apostolilor 18,2 și 26

și în 1 Corinteni 16,19 pe primul loc stă numele bărbatului, și înțelegem ușor de ce este așa. Cât de minunat de exact este Cuvântul lui Dumnezeu!

Încă o remarcă scurtă cu privire la expresia »și Bisericii care se adună în casa lor« de aici și din 1 Corinteni 16,19. (Compară și cu Coloseni 4,15 și Filimon 2.) Este cunoscut că în zilele acelea, din lipsă de localuri de Adunare încăpătoare, creștinii se strâneau „ici și colo în case“ și deoarece Acuila pentru exercitarea meseriei lui avea nevoie de o încăpere mare, se poate ușor explica că ei se adunau la acești oameni credincioși. Nu este nicidecum vorba de o „adunare de casă“ în care se strâneau numai membrii familiei; chiar și din motivul că niciunde nu se spune că Acuila și Priscila aveau copii sau alți aparținători.

Dacă în versetul 5 apostolul numește pe Epenet »prea iubitul lui«, aceasta arată legătura intimă deosebită care exista între el și acest »cel dintâi rod al Asiei pentru Hristos«. Pavel cuprindea pe toți credincioșii cu aceeași dragoste *frățescă*, dar Epenet a fost întâiul rod al lucrării sale binecuvântate din provincia romană din Asia, și deoarece fără îndoială el s-a dovedit credincios pe o perioadă îndelungată, el posedă simpatia deosebită a tatălui său în Hristos.

»Salutați-o pe Maria, care s-a ostenit mult pentru voi« (versetul 6). Să observăm că în rândul celor salutați se întâlnesc unele surori care sunt caracterizate prin aceea că lucrau sau au lucrat pentru Domnul (compară versetul 12). Despre Maria se spune că a lucrat mult pentru credincioșii din Roma, ea trebuia să le fie cunoscută.

»Salutați pe Andronic și pe Iunia, rudele mele și tovarășii mei de temniță, care sunt cu vază între apostoli. Ei au venit la Hristos mai înainte de mine chiar« (versetul 7). Este interesant cum dragostea știe să scoată în evidență tot felul de împrejurări și relații, care erau destinate să îmbărbăteze persoanele respective și totodată să-i pună înaintea credincioșilor într-o lumină favorabilă și să-i facă să fie prețuiți.

În versetele următoare Pavel numește și pe Ampliat și Stache ca fiind »prea iubiții lui în Domnul«, Urban »tovarășul de lucru în Hristos«, Apele »încercatul slujitor al lui Hristos«, Irodion »ruda lui«; la cei care erau »ai Domnului« în casa lui Aristobul și Narcis le trimite numai un salut. Dragostea nu uită pe nimeni, dar ea face privirea să fie ageră și conduce în rostirea aprecierilor. Cât de variată va fi cândva aprecierea Aceluia care este dragoste și lumină în același timp! Fie ca noi toți să fim plini de râvnă pentru a primi aprecierea Lui!

»Salutați pe Trifana și pe Trifosa, care se ostenesc pentru Domnul. Salutați pe Persida prea iubită, care s-a ostenit mult pentru Domnul« (versetul 12). Ne-am referit și mai înainte la astfel de surori. Două din ele mai lucrează încă pentru Domnul, o Persida, »prea iubită«, a lucrat *mult* în trecut pentru Domnul. De ce acum nu mai lucrează? Era vârsta sau boala, care o împiedică? Nu știm. Titlul »prea iubita« nu ne face nicidecum să ne gândim că această soră scumpă a obosit sau a devenit indiferentă.

»Salutați pe Ruf, cel ales în Domnul, și pe mama lui, care s-a arătat și mama mea« (versetul 13). Dacă Ruf este același bărbat despre care citim în Marcu 15,21, așa cum presupun unii comentatori, atunci putem spune că Domnul a răsplătit din belșug lucrarea silită, pe care tatăl lui Ruf a făcut-o odinioară pentru El, în ziua suferinței și morții Sale. Putem spune atunci cu certitudine, că toată casa lui Simon din Cirene a devenit credincioasă Domnului, căci Pavel numește pe mama lui Ruf ca fiind și mama lui (cu siguranță aducându-și cu mulțumire aminte de dragostea și îngrijirea de care a avut parte) și pe el însuși îl numește »cel ales în Domnul«. Toți cei sfințiți prin Hristos sunt aleși în Domnul, dar Ruf s-a dovedit în mod deosebit demn de această denumire.

După ce apostolul în versetele următoare a numit încă o serie de nume, fără să le atribuie o denumire specială, încheie toată secțiunea cu următoarele cuvinte: »Salutați-vă unii pe alții cu o sărutare sfântă. Vă salută toate bisericile lui Hristos.« Aceași solicitare o găsim în 1 Corinteni 16,20; 2 Corinteni 13,12 și 1 Tesaloniceni 5,26. (Compară cu 1 Petru 5,14) Fără să vrem să ne gândim la vreo poruncă deosebită a apostolului, putem totuși să presupunem că salutul cu o sărutare între creștini era obișnuit; și dacă Dumnezeu a purtat grijă ca această solicitare să fie păstrată până la noi, nu este bine să trecem cu indiferență pe lângă ea. Cu certitudine este așa, că într-un astfel de salut iese în relief o căldură și dragoste mult mai mare decât în obișnuita dare a mâinii; și dacă în Orient și în mod deosebit între Iudei se practica mult mai mult decât la noi, ca salutul să fie însoțit de o sărutare și aici și în alte trei locuri accentul se pune pe cuvântul »sfânt«, să nu uităm totuși că Duhul Sfânt Și-a dat aprobarea pentru un astfel de salut. Nu ca și cum

credincioșii, ori de câte ori se întâlnesc trebuie să se salute cu o sărutare, dar nici să nu fie așa, că dragostea, care se face cunoscut prin aceasta, nu este exprimată niciodată sau numai rareori, în cazuri deosebite.

În secțiunea următoare, pentru binele credincioșilor, apostolul trebuie să se ocupe cu alte lucruri, total opuse celor de până acum. Pe lângă așa de multe valori bune și demne de scos în evidență, în Roma erau și lucruri care produceau întristare. »Vă îndemn, fraților, să vă feriți de cei ce fac dezbinări și tulburare împotriva învățaturii, pe care ați primit-o. Depărtați-vă de ei.« (versetul 17) Din aceste cuvinte rezultă, că atunci în Adunarea din Roma au pătruns deja oameni, care sub sentimentul importanței proprii și a lucrurilor cunoscute foarte bine și astăzi, să aduci totdeauna ceva nou, nu au rămas la învățătura simplă, care le-a fost adusă, ci »învățau lucruri greșite, ca să atragă pe tineri *de partea lor*«.

Curiozitatea pentru ceva nou este mare, în mod deosebit pentru sufletele slabe, simple, și dacă vestitoriul noii învățături pot să îmbrace aceasta în cuvinte frumoase și ispititoare și spun vorbe dulci, așa cum de cele mai multe ori este cazul, le reușește ușor »să înșele inimile celor lezne cruzători« (versetul 18). Se merge după înșelători, se strâng în jurul lor, se devine plin de râvnă pentru ei, și »dezbinarea și tulburarea« sunt urmarea. Apostolul atenționează pe frați să fie atenți la astfel de persoane și să se depărteze de ele. Apostolul Ioan va cere mai târziu credincioșilor să nu primească în casă pe cei care s-au îndepărtat și nu au rămas în învățătura lui Hristos, da, nici măcar să nu-i salute; căci cine le dorește binele pe drumul lor, acela ia parte la lucrările lui rele.

Astfel de bărbați nu sunt slujitori ai Domnului nostru Hristos, cărora să le fie pe inimă binele turmei, ci ei slujesc »stomacului lor.« Îngrijirea persoanei proprii și a intereselor proprii are întâietate față de orice altceva. Deosebit de serioasă este sentința Duhului cu privire la ei aici și în alte locuri din Scriptură. Există numai *un* mijloc de apărare și păzire împotriva lor, și acesta este »învățătura pe care am primit-o«, Cuvântul adevărului. (Compară și cu Faptele Apostolilor 20,32.) Așa cum »femeia aleasă« și »preaiubitul Gaiu« au fost sfătuiți să verifice *învățătura* care li se aducea (nu persoana), tot așa și aici abaterea de la adevărul dat odată constituie prilej pentru atenționarea de a se îndepărta cu hotărâre. Nu există un alt drum, și apostolul se bazează pe ascultarea credincioșilor din Roma, care era cunoscută pretutindeni și aceasta făcea inima lui să se bucure. Totodată el îi atenționează, »să fie înțelepți în ce privește binele, și proști în ce privește răul« (versetul 19).

Ultimele cuvinte merită toată atenția noastră. Oamenii lumii acesteia caută prin preocuparea cu răul să se apere de înșelătorie și păcăleală. Nu tot așa cel credincios, care cunoaște înțelepciunea de sus, care »în primul rând este curată, apoi pașnică, blândă, ușor de înduplecat, plină de îndurare și de roade bune« (Iacov 3,17). Pe el nu-l interesează să cunoască diversele feluri și trepte ale răului, el este *prost* față de rău, »copil la răutate« (1 Corinteni 14,20), dar »*înțelept* în ce privește binele«. Preocupat cu binele, ascultând de glasul Păstorului cel bun și urmând învățăturile Duhului cel bun al lui Dumnezeu, el merge liniștit pe drumul pe care a mers mai înainte Domnul său, pe cărarea despărțirii sfinte și a bunătății și înțelepciunii divine. El cunoaște această cărare, și nu are nevoie să cunoască și altele. El știe bine că se află pe scena păcatului, unde domnește păcatul și unde răul deseori triumfă, dar el știe totodată, că puterea Satanei a fost înfrântă la cruce și ascultă cu mare bucurie mesajul, că Dumnezeuul păcii, a cărui credincioșie ține veșnic, »va zdrobi în curând pe Satana sub picioarele voastre.«

În curând – ascultă și tu, sufletul meu drag, și bucură-te! Dacă Dumnezeu în harul Său a ezitat până astăzi să lase să vină judecata, Judecătorul este *înaintea ușii*, Mântuitorul tău vine *în curând!* Și până atunci harul Domnului tău Isus Hristos va fi cu tine în fiecare zi (versetul 20). Să nu uiți aceasta!

Versetul următor aduce salutări de la Timotei, tovarășul de lucru al apostolului, și de la trei rude ale sale, ale căror nume este aproape necunoscut și probabil au fost necunoscute și destinatarilor scrisorii. Dar credința în Evanghelie leagă inimile și trezește compasiunea plină de dragoste unii pentru alții, chiar dacă persoanele nu s-au văzut niciodată.

Salutul din versetul 22 ne amintește de faptul că apostolul nu a scris nici o scrisoare cu mâna proprie, în afară de scrisoarea către Galateni. El a dictat și un altul a scris. Aici scriitorul este un frate, cu numele Terțiu. Dar pentru confirmarea conținutului important apostolul a semnat cu mâna proprie toate scrisorile sale. (Compară cu 1 Corinteni 16,21; Galateni 6,11; 2 Tesaloniceni 3,17).

Urmează apoi salutări scurte, dar cu toate acestea pline de importanță, din partea lui Gaiu, gazda întregii Adunări din Corint, precum și a apostolului, de la Erast, vistiernicul cetății, și în cele din urmă din partea »fratelui«¹ Quart, un om simplu, modest, a cărui inimă era umplută de dragoste pentru frații din depărtare și care dorea să exprime această dragoste. După aceea apostolul încheie scrisoarea cu dorința foarte bine cunoscută nouă: »Harul Domnului nostru Isus Hristos să fie cu voi cu toți! Amin.«

Ultimele trei versete constituie într-un sens o anexă, dar care este de o deosebită importanță. Apostolul nu poate, așa cum spune un alt scriitor, „să încheie scrisoarea aceasta, în care el a prezentat Evanghelia în elementele ei cele mai simple, în rezultatele ei practice, în legătura ei cu diversele perioade sau epoci ale lui Dumnezeu și cu obligațiile care rezultă din primirea vestei bune, fără să aducă taina lui Dumnezeu, a cărei revelare o prezintă în unele din scrisorile lui de mai târziu, în legătură cu lucrurile numite.“

Aspectul *ceresc* al adevărului, dacă am voie să mă exprim așa scurt, adică tot ce stă în legătură cu Hristos, Omul glorificat la dreapta lui Dumnezeu, Capul trupului, al Bisericii, în care Dumnezeu va unii cândva toate lucrurile, nu îl găsim în scrisoarea noastră. Ea are un alt scop. Ea tratează problema, cum poate un suflet să existe în deplină libertate înaintea lui Dumnezeu. Faptul că noi toți constituim *un trup* în Hristos, precum și privilegiile acestui trup, ale Bisericii, sunt amintite pe scurt, dar nu sunt tratate detaliat. În privința aceasta putem spune: „Toate au timpul lor.“ Va veni ora în care Administratorul tainelor lui Dumnezeu va face cunoscut credincioșilor și această taină în legătură cu toată plinătatea lui Hristos, în mod deosebit credincioșilor din Efes și din Colose. Starea spirituală a acestor Adunări permitea să aducă pe credincioși la asemenea înălțimi. Adunarea din Roma avea nevoie de consolidare în fundamentele creștinismului, în ceea ce moartea și învierea Fiului lui Dumnezeu a adus neamului de oameni păcătos și pierdut. Ceea ce mai rămâne de făcut pentru noi astăzi este să primim mulțumitori *toate* aceste daruri ale lui Dumnezeu și să admirăm înțelepciunea și harul care s-a arătat și *în felul* în care ele au fost dăruite.

Inima apostolului era așa de umplută cu ceea ce el numește »evanghelia mea«² - această taină stătea totdeauna proaspătă și vie înaintea sufletului său – că și acum el nu poate să nu rămână pentru o clipă la ea. Această taină era, așa cum spune el, ascunsă de veacuri, »dar a fost arătată acum prin scrierile prorocilor, și, prin porunca Dumnezeului celui veșnic, a fost adusă la cunoștința tuturor neamurilor, ca să asculte de credință«³ (versetele 25-26). Duhul lui Dumnezeu a tăcut în vremurile trecute cu privire la aceste lucruri. Prorocii vechiului legământ au vorbit într-adevăr mai dinainte »despre suferințele lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate«, dar gândurile lui Dumnezeu cu privire la Hristos și Adunare nu au fost cunoscute; ele au fost făcute cunoscut abia prin scrierile *profetice* ale Noului Testament. Ce caracter important oferă scrisorilor apostolilor și ultima denumire! Acești bărbați au fost nu numai trimiși ai lui Dumnezeu, ci și proroci. Ei au pus, da, au constituit fundamentul pe care suntem zidiți noi (Efeseni 2,20).

Era imposibil să fie intenția lui Dumnezeu să facă cunoscut în timpul perioadei Legii taina lui Hristos și a Adunării, dar după ce prin lucrarea lui Hristos terminată la cruce și prin glorificarea Sa la dreapta Maiestății în înălțime au fost împlinite toate condițiile pentru aceasta, *prin porunca Dumnezeului veșnic* ea a fost revelată și prin scrierile profetice a fost făcută cunoscut *tuturor neamurilor*, ca să asculte de credință. Căile *temporale* ale lui Dumnezeu erau în legătură cu Israel și cu pământul; gândurile Sale *veșnice*, legate cu »taina«, au fost făcute acum cunoscut tuturor națiunilor, și datoria noastră, nu, privilegiul nostru este să le primim în ascultare simplă de credință și să le privim cu admirație. O, Acest singur Dumnezeu înțelept! Cât de adânci sunt gândurile Lui, cât de demn de adorat sunt căile Lui, cât de nepătruns este ceea ce face El!

Am ajuns la sfârșitul studiului nostru. Am putut să privim puțin în »adâncul bogăției, înțelepciunii și cunoașterii lui Dumnezeu«. Acest puțin ne-a încălzit inimile și le-a lărgit, ne-a arătat cât de mică este cunoașterea și înțelegerea noastră, și a trezit în noi dorința să trecem de la ceea ce cunoaștem în parte la ceea ce este desăvârșit, să ajungem de la credința la vedere. Ce ne mai rămâne la sfârșit, decât să intonăm din toată inima în cântarea de laudă a marelui apostol al națiunilor: »*Aceluia* care poate să vă (ne) întărească, ... *singurului Dumnezeu înțelept să fie slava, prin Isus Hristos, în vecii vecilor! Amin.*«